

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 026410 21 Uvp
Banjaluka, 15.02.2023. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sačinjenom od sudija Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Svjetlane Knežević i Ljiljane Bošnjak Glizijan, kao članova vijeća, uz učešće Željke Vujanović, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi V. G. N., sa boravištem u J. i prebivalištem u Bolivarijanskoj Republici Venecueli, Karakas, koga zastupa punomoćnik D. J., advokat iz G. (u daljem tekstu: tužilac) protiv akta broj ... od 09.03.2020. godine, tuženog Ministarstva ..., u predmetu sticanja državljanstva Bosne i Hercegovine i Republike Srpske i upisa u knjigu državljana, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 026410 20 U od 23.06.2021. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 15.02.2023. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Odbija se zahtjev tužioca za nadoknadu troškova postupka.

Obrazloženje

Pobijanom presudom je odbijena tužba podnesena protiv uvodno označenog osporenog akta, kojim je odbijena žalba tužioca izjavljena protiv rješenja Odjeljenja za opštu upravu Opština K. broj ... od 15.01.2020. godine. Tim prvostepenim rješenjem se odbija zahtjev za sticanje državljanstva Bosne i Hercegovine i Republike Srpske i upis u Knjigu državljana tužioca rođenog 16.01.1958. godine u Karaksu, Venecuela.

Odbijanje tužbe se obrazlaže razlozima da je zakonito postupio tuženi kada je ostavio na snazi rješenje prvostepenog organa od 15.01.2020. godine, jer je za svoju odluku dao valjane razloge zasnovane na pravilnoj primjeni materijalnog prava. Sud je iznio istorijat upravnog postupka pokrenutog zahtjevom tužioca koji je podnesen prvostepenom organu dana 13.12.2017. godine, u okviru koga je utvrđeno da je tužilac rođen 16.01.1958. godine u Karaksu, Venecuela, od oca Đ. i majke G. E., da u trenutku rođenja tužioca nijedan od njegovih roditelja nije imao državljanstvo BiH-RS, da je u posebnim postupcima tužilac izdejstvovao naknadni upis oca Đ. u Matičnu knjigu rođenih i Knjigu državljana BiH-RS, ali da to samo po sebi nije dovoljan uslov da bi tužilac stekao državljanstvo BiH-RS po porijeklu oca, kako je zahtjev opredjeljen. Sud je citirao odredbu člana 6. Zakona o državljanstvu Bosne i Hercegovine-Prečišćeni tekst („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine” broj 22/16) koja propisuje da dijete rođeno nakon stupanja na snagu Ustava stiče državljanstvo BiH porijeklom: a) čija su oba roditelja bili državljani Bosne i Hercegovine u vrijeme rođenja djeteta, bez obzira na mjesto njegovog rođenja; b) čiji je jedan roditelj bio državljanin Bosne i

Hercegovine u vrijeme rođenja djeteta i dijete je rođeno na teritoriji Bosne i Hercegovine; c) čiji je jedan roditelj bio državljanin Bosne i Hercegovine u vrijeme djetetovog rođenja, a dijete je rođeno u inostranstvu, ako bi ono inače bilo bez državljanstva i d) ako je rođeno u inostranstvu, a čiji je jedan roditelj bio državljanin Bosne i Hercegovine u vrijeme djetetovog rođenja, pod uslovom da do vremena kada navršši 23 godine podnese prijavu za evidentiranje državljanstva BiH nadležnom organu, kao i odredbu člana 5. Zakona o državljanstvu Bosne i Hercegovine-Prečišćeni tekst („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine” broj 30/96), koji se primjenjuje na lica rođena prije 01.01.1998. godine, a koja odredba u stavu 1. propisuje da dijete rođeno u inostranstvu, čiji je jedan roditelj u trenutku rođenja djeteta državljanin BiH, porijeklom stiče državljanstvo BiH ako do navršene 23 godine života bude prijavljeno radi upisa kao državljanin BiH kod nadležnog organa BiH ili u inostranstvu ili ako duže boravi u BiH radi vaspitanja i školovanja, dok stav 2. propisuje da dijete rođeno u inostranstvu, čiji je jedan roditelj u trenutku rođenja djeteta državljanin BiH, stiče državljanstvo BiH iako ne ispunjava neki od uslova iz stava 1. ovog člana, ako bi ostalo bez državljanstva, zaključujući da su organi uprave pravilno utvrdili da tužilac ne ispunjava tražene uslove, jer je on rođen 16.01.1958. godine u Karakasu, Venecuela čiji je državljanin, a da ne postoje dokazi da se do navršene 23 godine života prijavio radi upisa kao državljanin BiH kod nadležnog organa u BiH ili inostranstvu, niti da je duže boravio u BiH radi vaspitanja ili školovanja. Takođe je sud citirao odredbu člana 6. Zakona o državljanstvu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 59/14), koja propisuje da dijete stiče državljanstvo Republike Srpske porijeklom: a) čija oba roditelja u trenutku rođenja djeteta imaju državljanstvo R. S., bez obzira na njegovo mjesto rođenja, b) čiji je jedan roditelj bio državljanin Republike Srpske u trenutku rođenja djeteta i dijete je rođeno na teritoriji Republike Srpske i v) čiji je jedan roditelj bio državljanin Republike Srpske u trenutku rođenja djeteta, a dijete je rođeno u inostranstvu, ako bi ono inače bilo bez državljanstva, zaključujući da je i ona pravilno primijenjena u relevantnom dijelu tačka v) jer tužilac nije lice bez državljanstva, što je sve valjano obrazloženo u osporenom aktu.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev) tužilac pobija zakonitost iste zbog pogrešne primjene materijalnog prava. Navodi da je zbog stava suda koji je podržao nezakonite odluke organa uprave primoran da citira bitne navode tužbe što i čini u nastavku, te još jednom ponavlja da se ne radi o zahtjevu za sticanje državljanstva na klasičan način (boravkom određeni vremenski period), već o zahtjevu za sticanje državljanstva na olakšan način, po osnovu porijekla i kao potomak prve generacije iseljenika, pozivom na odredbe člana 6., 31., 32., 36. i 40. Zakona o državljanstvu Republike Srpske, bez donošenja posebnog rješenja. Smatra da je prvostepeni organ povrijedio pravila postupka, jer nije proveo ispitni postupak već je negativno rješenje donio u skraćenom postupku za što mu je trebalo više od dvije godine (zbog čega je tužilac pisao urgencije i žalbu zbog „ćutanja administracije“), a sa čim je taj organ povrijedio imperativne zakonske rokove iz Zakona o opštem upravnom postupku i Zakona o državljanstvu R. S., pri čemu su cijenjeni uslovi za sticanje državljanstva iz Zakona o državljanstvu Bosne i Hercegovine-Prečišćeni tekst, iz čega zaključuje da mu je povrijeđeno pravo na suđenje, uključujući pravo na pristup sudu i razumnu dužinu trajanja postupka. Dodaje da sud nije odmakao ni korak dalje od navoda i zaključaka prvostepenog i drugostepenog organa, već je prihvatio njihovu argumentaciju bez obzira na konkretne i precizne navode tužbe, te na kraju ukazuje da organi, a ni sud ne objašnjavaju po kom osnovu su u Knjigu državljana upisani “silni Arapi i drugi sa Bliskog Istoka”, te zašto tužilac nije posmatran kao pripadnik prve generacije iseljenika bivše Kraljevine Jugoslavije. Zbog navedenog predlaže da se zahtjev uvaži i pobijana presuda preinači na način da se tužba uvaži i osporeni akt poništi, a tuženi obaveže da mu nadoknadi troškove postupka koji se odnose na sastav tužbe od strane

advokata u iznosu od 750,00 KM i sastav zahtjeva u iznosu od 1.125,00 KM, ili da se ista ukine i predmet vrati nižestepenom sudu na ponovno suđenje.

Tuženi u odgovoru na zahtjev ističe da ostaje kod razloga datih u obrazloženju osporenog akta koje ponavlja i predlaže da se zahtjev odbije kao neosnovan.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev, kao i cjelokupne spise predmetne upravne stvari, na osnovu odredbe 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS), odlučeno je kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga:

Pravilno je pobijanom presudom odbijena tužba podnesena protiv osporenog akta tuženog od 09.03.2020. godine, uz iznošenje valjanih i argumentovanih razloga od strane nižestepenog suda koje tužilac nije doveo u sumnju navodima zahtjeva.

Osnovan je zaključak organa i suda da tužilac ne ispunjava uslove za sticanje državljanstva BiH-RS propisane odredbom člana 6. Zakona o državljanstvu Bosne i Hercegovine-Prečišćeni tekst („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine” broj 22/16), kao ni uslove propisane odredbom člana 5. Zakona o državljanstvu Bosne i Hercegovine-Prečišćeni tekst („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine” 30/96), jer uz zahtjev, a ni u toku postupka nije dostavio dokaz da se do navršene 23 godine života prijavio radi upisa kao državljanin BiH kod nadležnog organa u BiH ili inostranstvu, kao što nije dostavio dokaz da je duže boravio u BiH radi vaspitanja ili školovanja, pri čemu ne spada u kategoriju lica koja bi inače ostala bez državljanstva.

Tužilac u osnovi ne spori ova utvrđenja organa, već smatra da ispunjava uslove za sticanje državljanstva propisane odredbom člana 6. Zakona o državljanstvu Republike Srpske, što nije tačno kako je to obrazložio i nižestepeni sud, obzirom da ne zadovoljava niti jedan od uslova propisanih tom odredbom koja je prethodno citirana.

U tom pravcu tužilac pogrešno tvrdi da su nepravilno primijenjene odredbe člana 31. i 32. Zakona o državljanstvu Republike Srpske koje regulišu postupak sticanja i prestanka državljanstva Republike Srpske, jer su iste ovdje ispoštovane. Naime, rješenje o odbijanju zahtjeva za sticanje državljanstva mora biti sačinjeno u pisanoj formi i obrazloženo (član 32. stav 1. pomenutog zakona), pri čemu je tačno da je tom istom odredbom propisano da je nadležno ministarstvo Republike Srpske dužno zahtjev riješiti u roku od 60 dana od dana prijema urednog zahtjeva, ali eventualno prekoračenje tog roka, suprotno stavu tužioca, ne povlači pravnu posljedicu u smislu da se smatra da lice ispunjava uslove za sticanje državljanstva Republike Srpske, jer se to pravilo odnosi samo na lica sa prebivalištem u Brčko Distriktu, što proizilazi iz odredaba člana 31. stav 4., te 32. stav 1., 3. i 5. Zakona o državljanstvu Republike Srpske.

Pogrešno je i tumačenje tužioca vezano za odredbu člana 36. Zakona o državljanstvu Republike Srpske koja u stavu 2. propisuje da se državljanstvo upisuje u matičnu knjigu bez posebne odluke, ali to samo u situaciji kada se utvrdi da lice ispunjava uslove za sticanje državljanstva prema članu 6., 7., 8., 9. i 10. te 32. stav 5. ovog zakona, što ovdje nije slučaj.

Konačno, na slučaj tužioca se ne može primijeniti ni odredba člana 13. Zakona o državljanstvu Republike Srpske, jer on ne spada u iseljenike, odnosno prvu i drugu generaciju potomaka iseljenika koji su se vratili u Republiku Srpsku (povratak u Republiku Srpsku je

nepohodan uslov), kao ni odredba člana 40. Zakona o državljanstvu Republike Srpske, jer se ista odnosi na drugi osnov sticanja državljanstva (prirođenjem) i vezuje za lica kojima je prije stupanja na snagu ovog zakona nepravilno oduzeto državljanstvo bivše SFRJ, odnosno bivše Kraljevine Jugoslavije, o čemu se ovdje takođe ne radi.

Iz iznijetih razloga, po ocjeni ovog suda, pobijanom presudom nisu ostvareni razlozi nezakonitosti predviđeni odredbom člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev tužioca za vanredno preispitivanje iste odbija kao neosnovan, shodno odredbi člana 40. stav 1. istog zakona.

Odluka o troškovima postupka iz stava 2. izreke ove presude se zasniva na odredbi člana 49a. stav 1. ZUS, s obzirom da je zahtjev tužioca odbijen, pa proizilazi da on nije uspio u ovom postupku, zbog čega mu ne pripada pravo na nadoknadu troškova istog.

Zapisničar
Željka Vujanović

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić